

مفصله ذیل قسمنامه را بمضمون ذیل قرائت و امضاء نمودند

من کدر ذیل امضاء میکنم خداوند را بشهادت می طلبم و بقرآن مجید قسم یاد میکنم مادام که حقوق مجلس و مجلسیان مطابق قانون اساسی محفوظ بماند و مجری است تکالیفی که بمن رجوع شده است مهما امکان با کمال راستی و درستی و جد و جهد انجام بدهم و نسبت باعلیحضرت شاهنشاه متبوع عادل مفخم خود صدیق و راستگو باشم و بااساس سلطنت و حقوق ملت خیانت ننمایم و هیچ منظوری نداشته باشم جز فوائد و مصالح دولت و ملت ایران

آقا شیخ حبیب الله - مشارالدوله - حاج میرزا ولی الله خان کردستان - حاج شیخ یوسف - آقای حاج مهذب الدوله (آقای حاج مهذب الدوله قسم نامه را باضافه جمله یعنی بقدر امکان قرائت نمودند)

رئیس - خاطر آقایان را متذکر مینمایم که قسمنامه راهمانظوری کدر قانون اساسی نوشته شده است باید قرائت نمود و چیزی نباید اضافه یا کسر کرد. (بعد آقایان ذیل قسم یاد نمودند) سردار معظم نماینده قوچان - آقای میرزا محمدعلیخان نماینده بوشهر - صدرالملك (آقای شیخ محمدحسین یزدی برای قسم حاضر شدند)

رئیس - قسم یاد نمودنتان بدون مقدمه است یا مقدمه دارد

حاج شیخ محمدحسین - مقدمه دارد باید عرض کنم **رئیس** - آقای حاج شیخ محمد حسین یزدی یکمقدمه برای قسم یاد نمودنتان راجع باحوالات روحی و بدنی خودشان نوشته اند اگر مجلس اجازه بدهد قرائت شود

حاج شیخ محمدحسین - مقدمه را باید عرض کنم اگر رأی داده نشود بنده قسم نمیخورم **رئیس** - اگر قسم نخورید نمیتوانید بمجلس تشریف بیاورید و اگر مجلس رأی ندهد نمیتوانید مقدمه را قرائت کنید

حاج شیخ محمدحسین - بنده حاضرم اگر آقایان رأی میدهند آنرا بخوانم و بعد قسم بخورم و اگر رأی نمیدهند استعفا نمایم **رئیس** - حالا اگر آقایان رأی می دهند آقای شیخ محمد حسین مقدمه که نوشته اند بخوانند قیام نمایند

(اغلب قیام نموده و آقای رئیس بالضرور ماز مجلس خارج شده آقای مؤدب السلطنه نایب رئیس بمقام ریاست جلوس نمودند)

حاج شیخ محمد حسین - غرض بنده از اینمقدمه اینست که در قسم خوردن خیانت نشود خیانت بدو نحو تصور میشود یکی خیانت فکری و عملی که مرسوم است و بنده نکرده ام و یقین دارم نخواهم کرد و کبلی هم نباشم خیانت نمیکنم

یکی دیگر خیانتی است که مخصوص به بنده است و او اینست که اگر کاری را بعهده یک کسی وا گذاشتند و آن شخص نمی تواند آن کار را بکند و متمهده شود یعنی مردم را افعال کند خیانت است بنده عیوبی در خودم می بینم مکرر هم گفته ام و اغلب میدانند ولی بطور علنی نبوده که همه مردم بدانند و حالا میخواهم نقابصی که

دارم بگویم و طوری است بسی کرور ملت میرسد آنوقت قسم میخورم و شرحش اینست که عرض میکنم مجلس اول و دوم یک ترتیبی بود که صرف وجود من یقیناً خدمت بود و با همین هیوبی که داشتم وجود مرا خدمت میدانستند ولی فرق آن دوره با این دوره خیلی است بجهت اینکه ایندوره خیلی مهم است و مطالبی پیش میآید خیلی مهم و سیاسی و شرایطی لازم دارد که بنده فاقدم حالا هیوب مشترک اش بماند یکی اینکه بعض صحبتها و باصطلاح آنتریکهائی که میشد کمتر خواهد بود فرق دیگر آنکه آقایان اهل علم در این دوره بعهد الله خیلی هستند مقصود اینست که امروز یک خصوصاتی در کار هست که در آن دوره هان بود حالا عیوب خودم را عرض میکنم اول مسئله گوش من است که حرف نمیشنود یعنی صحبتهای آقایان را نمیشنوم دوم حافظه ندارم فرض بفرمائید مطلبی را هم شنیدم و یک نظری برای من پیدا شد تا موقعی که علم دارم بادم هست و غالباً از یادم میروند حالا بعضی جزئیات است که گفتن نمیخواهد عیب خیلی خیلی بزرگ این است که وجود و کبلی در مجلس برای اینست افکاریکه دارد برای خود هم رأی پیدا کند و اکثریت پیدا کند بنده یک آدمی هستم که مایوسم از این که عقاید ما اکثریت پیدا کند و این شرح مفصلی دارد بنده اول مشروطه خواهم همه میدانند خیلی دیگر از مردم هم مشروطه خواهم هستند ولی فلسفه مشروطه خواهی بعضی با فلسفه مشروطه خواهی عده دیگر فرق دارد بهر حال فلسفه این مطالب باشد حالا نمیخواهم تفصیلش بدهم باقیش معلوم است مثلاً قوانینی که در این دوره پیش میآید قانون عدلیه است قانون مجازات است قانون مالیات است همینطور در تمام مطالبی که بمجلس میآید این ۲ فلسفه خیلی فرق میکنند مثلاً یکی میگوید مالیات اصلاً نمیخواهم یکی میگوید میخواهم اما بشکل دیگر مثلاً بنده میگویم مالیات برای وجوب دفاع از حوزه مسلمین است و البته برای ضرورت است بالضرورت تقدر بقدرها مثلاً پولی که از مردم بگیریم باید بقدر ضرورت بگیریم فلان مقدار مخارج غلط است

نایب رئیس - بنا بود جنابعالی از حالات روحیه خودتان شرح بدهید

حاج شیخ محمدحسین - بسیار خوب حالا قسم میخورم

(قسمنامه فوق را قرائت و امضاء نمودند) **نایب رئیس** - آقای عماد السلطنه از کمیسیون نظام و آقای آقامیرزا قاسمخان از کمیسیون قوانین مالیه استعفا نموده اند آقایان قبل از اینکه تشریف ببرند دونهر بجای ایشان انتخاب نمایند جلسه آتی هم روز ۳ شنبه سه ساعت قبل از غروب خواهد بود (مجلس یکساعت قبل از غروب ختم شد)

جلسه ۲۴

صورت مشروح مجلس روز ۳ شنبه پنجم شهر جمادی الاولی ۱۳۲۳

مجلس تقریباً دو ساعت قبل از غروب در تحت ریاست آقای مؤتین الملك تشکیل و صورت مجلس روز پنجشنبه سلع جمادی الاولی قرائت شد غائبین بدون اجازه - آقای حاج امام جمعه - آقای حاج میرزا شمس الدین - آقای سردار مقدمه **رئیس** - رقمه آقای وثوق الدوله فقط راجع

بقروض از باب جمشید نبود و راجع بیعضی نسبتبهائی که بایشان داده شده بود متذکر شده بودند این مسئله اصلاح میشود غیر از این دیگر در صورت مجلس ایرادی هست ؟

حاج شیخ محمد حسن گروسی - اسم کسی را هم که نسبت با اعتبارنامه ملک الشعرا مخالف بود ننوشته اند

رئیس - لازم نبود ذکر شود

حاج شیخ محمد حسن - چون بنده آنروز مخالف بودم

رئیس - اگر مخالف بودید امروز مخالفت خودتان را اظهار میکنید - دستور امروز چند فقره اعتبارنامه است راجع با آقای میرزا عیسی خان و حاج اعتبار السلطنه و ملک الشعرا و مدحت السلطنه ولی قبلاً بعضی مسائل دیگری هست که آقای وزیر مالیه اظهار مینمایند - راپورت کمیسیون تقشیش و نظارت مالیه هم رسیده صورت مفصلی هم با آن فرستاده اند بکمیسیون بودجه فرستاده خواهد شد هر یک از آقایان که مایل باشند آنجا تشریف برد مراجعه میکنند ولی راپورت کمیسیون قرائت میشود

(بمضمون ذیل قرائت شد) مجلس مقدس شورای ملی شیدا الله ارکانه موافق ماده ۴ قانون نسخ قانون ۲۳ جوز امقررات که کمیسیون نظارت و تقشیش مالیه هر هفته یکمرتبه صورتی از کلیه وجوهات نقدی خزانه بتوسط وزارت مالیه بمجلس مقدس تقدیم کند علت تأخیر که در دو هفته گذشته صورت مزبور تقدیم نشده این است که صورت عایدات ولایات و یارة اطلاعات که باید از خزانه داری بکمیسیون برسد بواسطه تعطیل آنها که قهرایش آمده بود تا چند روز قبل نمیرسید از روز پنجشنبه (۱۸) حمل که ادارات خزانه شروع بکار کرده اند در حقیقت شروع کمیسیون هم بکار در همین روز بوده است اینک صورتی که از عایدات بخزانه تا تاریخ (۲۴) حمل از صندوق خزانه داری بکمیسیون رسیده خلاصه آن ذیلا بعرض مجلس محترم میرسد

صورتی هم از مالیات و عایدات ولایات بموجب تلکرافات واصله بتدریج رسیده است خلاصه آنها ذیلا بعرض میرسد - بعضی از ولایات هم تاکنون صورت عایدات را نفرستاده اند بعد از رسیدن بعرض خواهد رسید این ولایات هم که صورت عایدات را نوشته اند توضیح نکرده اند که چقدر عایدات بمصارف رسیده و چقدر بر کز فرستاده شده صورت توضیحات آنها هم خواسته شده که با یست در هر هفته بنویسند و بفرستند که میزان عایدی بصندوق مرکز معین شود و بعرض برسد

تنخواه موجودی در صندوق خزانه داری موافق صورت قلمدادی رئیس صندوق مرکزی که صورت مزبور ضمیمه راپورت است بعد از وضع مخارج و جوهریکه در بانک استقراضی و غیره در عوض طلب از از باب جمشید و غیره توقیف نمودند سی و پنج هزار و چهار صد و نود و یک تومان و سه قران و نه شاهی و تنخواهی که در ولایات از بابت مالیات و سایر وجوهات امنای مالیه در یافت نموده اند موافق تلکرافات واصله که

صورت مشروح آن ضمیمه راپورت از پرض میگذرد یکصد هفتاد و یک هزار و شصدهفت تومان و یک قران و چهار شاهی است -

رئیس - چنانچه عرض کردم صورت مفصل و جزئیات این مطلب بکمسیون بودجه رجوع میشود هر يك از آقایان مایل باشند میتوانند با آنجا رجوع کنند

وزیر مالیه - این لایحه راجع بمالیات و مخانات است که حاضر شده و تقدیم مجلس مقدس میشود

رئیس - این لایحه بکمسیون قوانین مالیه فرستاده میشود یکفقره پیشنهاد وزارت مالیه است قرائت وبعد هر طور صلاح باشد قرار آن داده میشود (بمضمون ذیل قرائت شد)

مجلس مقدس شورای ملی - نظر باینکه قانون تشکیلات اساسی وزارت مالیه که بمجلس شورای ملی تقدیم شده و در کمسیون قوانین مالیه مطرح مذاکره و تحت مطالعه میباشد هنوز از تصویب مجلس نگذشته و موقع اجرا نیافته است و مادام که این حال باقیست وجود کمسیون سه نفری برای تفتیش و نظارت امور مالیه ناگزیر است و از طرف دیگر مدت مأموریت کمسیون مزبور بموجب ماده پنجم قانون (۲۶) حوت ۱۳۳۳ فقط یکماه معین شده و این مدت منقضی شده است علیهذا وزارت مالیه تمديد مأموریت آن کمسیون را بموجب ماده ذیل پیشنهاد مجلس شورای ملی نموده بفوریت تصویب آنرا تقاضا مینماید

ماده واحده - مدت مأموریت کمسیون مذکور در ماده دوم قانون (۲۶) حوت ۱۳۳۳ از اول برج ثور ۱۳۳۳ تا زمانیکه تشکیلات اساسی وزارت مالیه بتصویب مجلس شورای ملی نرسیده و بموقع اجرا گذارده نشده است با همان ترتیبات و وظائفی که در قانون مزبور مقرر شده است تمديد می شود .

رئیس - بدو باید عرض کنم لایحه قانونی راجع بتشکیلات مالیه راپورتش امروز از کمسیون رسیده و فرستاده شد بطبع که پس از طبع توزیع شود ولی در هر صورت گمان نمیکنم زودتر از دو هفته از مجلس بگذرد - آقای سردار معظم فرمایشی دارید ؟

سردار معظم - عرض بنده فقط همین بود که فرمودید .

رئیس - بدو باید بفوریت این ماده رأی بگیریم آقایانی که فوریت این ماده را تصویب می نمایند قیام بنمایند .

(عده کثیری قیام نمودند) تصویب شد مقرر شد بکمسیون فرستاده شود یاد خود مجلس مطرح شود

وزیر مالیه - بنده پیشنهاد میکنم در خود مجلس مطرح شود و بفوریت تصویب شود .

رئیس - آقایانی که تصویب میکنند بکمسیون فرستاده نشود و در خود مجلس مطرح شود قیام نمایند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد ماده را دو باره میخوانند (بمجدداً بمضمون فوق قرائت شد)

رئیس - در اینجا یکفقره اصلاح لازم است و این ماده باید آنطور اصلاح شود زیرا آن قانونی که سابق وضع شد مدت یکماه بود و از ۲۸ حوت مجری شد حالا باید نوشته شود از (۲۹) حمل الی

زمانی که قانون تشکیلات از مجلس بگذرد (جمعی تصدیق کردند) .

محمد هاشم میرزا - بنده عرض می کنم چون مدت ندارد نمیشود رأی داد تصور میکنم باید مدتی معین کرد ولی اگر زودتر قانون تشکیلات مالیه گذشت آنوقت کمسیون منحل شود .

رئیس - باید پیشنهاد شود .

اریاب کیخسرو - میخواستم توضیحی از آقای وزیر مالیه بخواهم آنجا که نوشته شده کمسیون تا زمانیکه قانون تشکیلات مالیه در مجلس نگذشته امتداد داشته باشد خوبست توضیح بفرمایند که کمسیون تفتیش و نظارت مالیه دائر باشد یا مقصودشان اینست همین اعضاییکه فعلاً مشغول هستند باشند .

وزیر مالیه - مقصود اینست همین اعضاییکه فعلاً مشغول هستند باشند .

حاج عز الممالک - بنده در يك قسمت این ماده عرضی دارم و آن اینست که مینویسد تا زمانی که تشکیلات اساسی وزارت مالیه بتصویب مجلس شورای ملی نرسیده و بموقع اجرا گذارده نشده است در صورتیکه قانون وقتی بتصویب مجلس شورای ملی رسید و موضح بدستخط همایونی شد البته باید بموقع اجرا گذارده شود بمقیده بنده قسمت دوم آن مینویسد (بموقع اجرا گذارده نشده است) لازم نیست

وزیر مالیه - مطلب یکی است و عبارت منضم بهم است البته بعضی اینکه از مجلس گذشت اجرا میشود .

مدرس - باید مدت را معین کرد در مدت غیر معینه رأی گرفتن مشکل و غلط است .

حاج امیر نظام - مقیده بنده هم این است که مدت معین شود و یکماه هم کافی خواهد بود .

رئیس - آقای وزیر مالیه راجع به مدت اظهاراتی دارید ؟

وزیر مالیه - یکماه باشد قبول میکنم .

رئیس - پیشنهاد شده است مدت بیست روز باشد .

وزیر مالیه - بر فرض که زودتر از یکماه هم قانون تشکیلات از مجلس مقدس بگذرد از همان روز بموقع اجرا گذارده می شود تقاضا میکنم مدت همان یکماه باشد .

رئیس - آقای محمد هاشم میرزا مدت یکماه را قبول دارید ؟

محمد هاشم میرزا - مقیده بنده این است قانون تشکیلات مالیه در دو هفته خواهد گذشت و همین بیست روز کافیست و بدون جهت تمديد مدت لازم نیست .

عبدالحسین خان سردار معظم - تصور میکنم بهتر باشد باخر ماده اضافه کنیم که (این مدت متجاوز از یکماه نخواهد شد) - یعنی مقید کنیم بگذشتن قانون تشکیلات از مجلس ولی مدت آن بیشتر از یکماه نباشد یعنی اگر در طرف یکماه قانون تشکیلات مالیه از مجلس نگذشت دوباره این مسئله بمجلس پیشنهاد شود .

محمد هاشم میرزا - پس بنده پیشنهاد خودم را پس میکنم .

رئیس - بسیار خوب آقای سردار معظم نماینده

خراسان پیشنهاد کرده اند که در آخر ماده نوشته شود (ولی این مدت متجاوز از یکماه نخواهد بود) آقایانی که این پیشنهاد را تصویب میکنند قیام نمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد - حاج عز الممالک پیشنهاد کرده اند جمله که در این ماده نوشته شده است تا زمانیکه تشکیلات اساسی وزارت مالیه بتصویب مجلس شورای ملی نرسیده و (بموقع اجرا گذارده نشده) حذف شود یعنی آن قسمتی که راجع است با اجرا حذف شود آقایانیکه با این پیشنهاد موافقت قیام بفرمایند (عده قلبی قیام نمودند) - رد شد .

اریاب کیخسرو - بنده در موضوع همان سوالی که از آقای وزیر مالیه کردم و فرمودند مقصود این است همین اعضا حالیه باشند مقیده ام این است که انتخاب اعضاء کمسیون تجدید شود .

رئیس - پیشنهاد کنید .

عبدالحسین خان سردار معظم - بنده تصور میکنم اگر قدری در علت تقاضای دولت دقت کنیم خودمانرا بقید تجدید انتخابات مقید نکنیم زیرا این تقاضای دولت خیلی خیلی موقتی است و بالاخره اگر نمایندگان محترم میل دارند که کمسیون تغییر شکلی بدهد خوبست وقت خودرا بگذرانند قانون تشکیلات مالیه مصروف کنند این تقاضای دولت بواسطه اینست که هنوز قانون تشکیلات مالیه از مجلس نگذشته است و بهمان جهتی که مجلس باقی ماندن این کمسیون را رأی میدهد بهمان دلیل هم باید بهمان اعضاء سابقه رأی بدهد والا خود کمسیون را رأی بدهیم آنوقت بگوئیم انتخاب اعضاء تجدید شود بنده هیچ لازم نمیدانم علی الخصوص که هر این کمسیون خیلی خیلی کم و محدود بدو هفته خواهد بود .

اریاب کیخسرو - بنده هیچ نظر نداشتم باینکه وقتیکه تجدید انتخاب میشود اعضاء حالیه عوض شوند ممکن است در موقع تجدید انتخاب باز همان اعضاء انتخاب شوند مقصودم این است در هر موقعی که این کمسیون تجدید میشود يك اختیاری بامجلس باشد که اعضاء آنرا انتخاب نماید بر فرض این یکماه هم گذشت و يك پیشنهادی از طرف وزارت مالیه بمجلس شد مجلس این اختیار را داشته باشد که هر کس را میخواهد بمضویت آن کمسیون انتخاب کند .

رئیس - آقای سردار سعید ؟

سردار سعید - بنده با آقای اریاب موافقم .

معدل الدوله - اگر چه آقای سردار معظم

قسمتی از عرض بنده را اظهار نمودند ولی میخواهم بینم امروز که این کمسیون مأموریتش بسر آمده و دولت محتاج شده است تمديد آنرا تقاضا کند اگر حالاً ما بخواهیم مشغول انتخاب شویم همانطور که سابقاً دولت ۱۵ نفر را بمجلس معرفی کرد محتاج خواهند بود باینکه ثانیاً يك عده را پیشنهاد بکنند و در جلسه دیگر ما سه نفر را انتخاب بکنیم آیا معلوم نیست و اینمدت تکلیف مالیه این مملکت با این حالت حاضره چه خواهد بود آنوقت که دولت این مسئله را بمجلس پیشنهاد کرد و رأی داد و یکماه مدت معین نمود بنا بود این تشکیلات در مدت یکماه از مجلس گذشته

باشد در حالیکه کمیسیون قوانین مالبه که بنده هم یکی از اعضاء آن هستم در کار خود تامل نکرده بلکه جلسات فوق العاده نموده و این لایحه را با کمال دقت رسیدگی و حاضر نموده و پیش نظر کفروموند الان در تحت طبع است و تصور میکنم طولی نکشد که از مجلس بگذرد منتها ۲ هفته طول بکشد و برای اینست قلیل با اینکه تازه اعضاء کمیسیون اطلاعات پیدا کرده اند هیچ مقننی نمیدانم که تجدید انتخاب شود و عقیده بنده این است همین اشخاصی که یاره اطلاعات حاصل کرده اند سر کار باشند ما هم در هوش سعی کنیم که زودتر قانون تشکیلات مالبه از مجلس بگذرد

رئیس - گویا راجع باین مطالب مذاکرات کافی باشد پیشنهاد آقای ارباب کیخسرو قرائت میشود بعد رای میگیریم .

(بمضمون ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم که اعضاء کمیسیون رسیدگی بجمع و خرج مالبه تجدید انتخاب شود

رئیس - آقایانیکه این پیشنهاد را تصویب می کنند قیام نمایند (عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد - ماده مجدداً قرائت میشود رای می گیریم

به مضمون ذیل قرائت شد

ماده واحده - مدت مأموریت کمیسیون مذکور در ماده دوم قانون (۲۶) حوت ۱۳۳۳ از (۲۹) حمل ۱۳۳۳ تا زمانی که تشکیلات اساسی وزارت مالبه به تصویب مجلس شورای ملی نرسیده و بموقع اجرا گذاشته نشده است با همان ترتیبات و وظایف که در قانون مزبور مقرر شده است تمدید میشود ولی این مدت متجاوز از یکماه نخواهد بود

رئیس - دیگر مخالفی هست یا نیست ؟ (گفته شد خیر) آقایانی که این ماده را بهمین ترتیبی که قرائت شد تصویب می کنند قیام نمایند (عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد .

وزیر عدلیه - قانون مجازات که بموجب پروگرام هیئت وزراء بایستی بمجلس مقدس شورای ملی پیشنهاد شود تهیه شده تقدیم میکنم که بکمیسور عدلیه رجوع شود

رئیس - این قانون بکمیسور عدلیه فرستاده میشود و بعد از آنکه از کمیسیون گذشت و تصویب شد بموجب راییکه سابقاً داده شده است موقتاً بموقع اجرا گذارده خواهد شد - رایورت شنبه سوم راجع باعتبار نامه آقای ملک الشعرا قرائت میشود

(بمضمون ذیل قرائت شد)

شعبه سوم در تحت ریاست آقای سردار منصور تشکیل و راجع باعتبار نامه آقای ملک الشعرا نماینده در جز در جلسات عهده رسیده رسیدگی نموده اعتبار نامه و صورت مجلس انتخابات مزبوره در شعبه قرائت گردید اعتراضاتیکه رسیده بود از این قرار بود (۱) جمعی شکایت نموده بودند که انتخابات محل مزبوره مطابق قانون نبوده چون صاحبان امهار شناخته نشدند شکایات مزبوره قابل توجه نگردید .

(۲) اعتراض شده بود که اعضاء انجمن نظار معروفت نداشته و وزارت داخله نیز معرفی نشده اند چون مصطفی میرزا که بعد از اتمام عمل انتخابات

حکومت آنجا را داشته و صورت مجلس را نیز امضا و مهر نموده بود این اعتراض نیز محل توجه واقع نشد (۳) اینکه انتخابات (سرجز) بدست حکومت وقت مسعود خان جاری شده بود که در آن موقع باقی بوده راجع باین فتره هم بدوسییه وزارت داخله مراجعه شده و از نوشتجاتی که در دوسییه مزبوره ملاحظه شده شعبه نتوانست موفق به تشخیص انتداب یا باگیری مسعود خان بشود علاوه بر شکایات و اعتراضات مزبوره مطلبی که در خود شعبه محل تامل گردید عدم رعایت یکماده از نظامنامه انتخابات راجع بانشار اعلان انتخابات بود که بدون تمدید مدت قانونی دوروز بعد از انتشار اعلان شروع بدان تفرقه شده بود اگر چه این فتره نیز در موقع گذشتن بعضی از اعتبارنامه ها سابقه پیدا کرده بود و با وجود این شعبه نتوانست تصمیمی در رد یا قبول اعتبار نامه آقای ملک الشعرا اتخاذ نماید و بدین واسطه ارجاع بمجلس شورای ملی مینماید .

رئیس - راجع بانخابات در جز مخالفی هست یا نیست ؟

آقا سید فاضل - بدو آ بنده مخالف بودم

و چون عضو شعبه سوم بودم و در جلسات شعبه حاضر نبودم فقط مخالفتم را با رایورتیست که مغیر شعبه سوم بمجلس تقدیم داشته از حیث اینکه بعضی جاهایش ناقص است من جمله رایورت اعتبار نامه در جز در شعبه ششم بعد از یکی دو ماه در جلسات فوق العاده رسیده شده و بیک افکار تابه و ادله قانونی شعبه ششم آن اعتبار نامه را رد کرد بنده از آقای مغیر سؤال میکنم که چرا در شعبه ششم ضمیمه رایورت نشده است اگر آن ادله که در شعبه ششم در موضوع انتخابات در جز وافی نبوده است چرا در رایورت ذکر نشده است که ادله رد وافی نبوده تا آقایان نمایندگان مسبوق شوند که رد شعبه ششم وافی نبوده و اگر ادله رد شعبه ششم وافی بوده است خوب بود که آنرا ضمیمه رایورت فرموده باشند تا اینکه آقایان نمایندگان مسبوق باشند این از جهت اصل رایورت بود یکی دو مطلب هم راجع باصل انتخابات در جز است که عرض میکنم

یکی اینکه انتخابات در جز صورت قانونی نداشته بجهت اینکه انتخابات را باید وزارت داخله بحکم امر بکنند که حکام مشغول انتخاب شوند و اما حکام جزه که در تحت اداره یک حکومت کل هستند و وزارت داخله مستقیماً با آنها طرف سؤال و جواب نیست باید با بلاغ و امر حکومت کل باشد بعد از تامل در دوسییه انتخابات در جز ابتدا معلوم نمیشود که از ایالت خراسان امری بحاکم در جز در خصوص انتخابات شده باشد - اشکال دوم که دارم اینست که تمدد و عصبانیت مسعود خان نسبت بدولت اظهار من الشمس است اگر کسی با یک نظر انصافی بدوسییه وزارت داخله مراجعه کند بخوبی تمدد مسعود خان را که حاکم در جز بوده است خواهد فهمید علاوه تلگرافی که از شاهزاده نیرالدوله مغایره شده است با فشار - هائی که به نیرالدوله وارد میشده که مترض تمدد مسعود خان نشود معذالک در آخر تلگرافات عباراتی دارد که صریح است در تمدد مسعود خان .

میرزا قاسم خان مغیر شعبه - ایراداتی که آقای آقا سید فاضل فرمودند بنده قسمت متقدم میشود اول - اینکه در شعبه ششم رد شده - قسمت دوم - اینکه بمسعود خان اجازه داده شده بود که بانخابات شروع کند - قسمت سوم هم تمدد خود مسعود خان بوده گمان میکنم غیر از این سه فتره نبود اما در مسئله اول که عبارت از رد شعبه ششم باشد وقتیکه دوسییه را ملاحظه کردیم در جلسه ماقبل آخر شعبه ششم رد شده است ولی بهیچوجه دلائلی از برای این رد در آنجا ذکر نکرده اند و مخصوصاً در جلسه اخیر بین اعضاء شعبه نشست آرائی پیدا میشود وحی خوب در نظر دارم که بعضی ها آنجا گفته بودند که با این دلائل ما نمی توانیم این اعتبارنامه را رد کنیم باید ارجاع به مجلس شود باین ملاحظاتی شعبه سوم قضاوت کرد یعنی درک نمود که این مسئله یک چیز ناقصی است که رجوع شده است شعبه سوم زیرا اگر ناقص نبود رجوع نمیشد و شعبه سوم هم اینصط را ناقص تصور کرد و رجوع بمجلس نمود که در خود مجلس رسیدگی شود .

اما مسئله دوم اینکه میفرمایند مسعود خان اجازه ورود با انتخابات را نداشت بنده اینجا تعجب میکنم زیرا وقتی مسعود خان را از این جا حرکت میدادند مخصوصاً در یک مراسله دیدم که بمسعود خان تأکید کرده بودند زودتر حرکت کند زیرا انتخابات در جلو است و باید زودتر برود و شروع بانخابات در جز کند پس باین ملاحظه چون این حکم عمومی بوده است تمام حکام جزء و کل موظف و مکلف بوده اند پس از آن که از طرف دولت امر صادر شد فوراً شروع بانخابات کنند و باین ملاحظه بنده گمان میکنم که مسعود خان در موقعی که شروع بانخابات کرده است خلاف قانون نکرده باشد بلکه می گویم مسعود خان در آن موقع ادای وظیفه کرده است اما راجع بتمدد مسعود خان اگر رایورت را درست ملاحظه فرمایند قید شده است بر این که شعبه نتوانست اقتیاد یا تمدد مسعود خان را بموجب دوسییه وزارت داخله تشخیص بدهد نظر شعبه در اینجا این بود که بعضی تلگرافات از مرگ مغایره میکنند و بالاخره ایالت بعضی جوابها می دهد ولی هیچ جواب نمیدهد که او امر دولت را بمسعودخان ابلاغ کرده است یا اخیر بمسعودخان در مقابل او امر دولت اظهار تمدد کرده است یا خیر فقط میگویند در اینگونه از مواقع خیلی مهم نمیتوانند یک همچو امری را بی استمداد بوضع اجرا بگذارند پس معلوم میشود بهیچوجه من الوجوه بمسعودخان یک همچو امری را ابلاغ نکرده اند که مسعودخان جواب بدهد ام از اینکه اظهار اطاعت بکنند یا اظهار طغیان کند اما آنچه ما فهمیدیم یک مسئله خصوصی راجع به بعضی خالصجات در آن موقع میان مسعودخان و حمید خان صادر میکند و بموجب آن احکام می خواهد برساند که مسعودخان تمدد است باین نظر ما هم واقفانستیم در آنجا مصمم بشویم و تشخیص داده باشیم که مسعود خان در آن موقع باقی بوده است یا خیر و بهمین نظر بوده که شعبه رجوع بنظر بیانات مجلس نمود در این صورت اگر مجلس مسعود خان را باقی نمیداند گمان

نمیکند راجع بانخابات در جز حرفی داشته باشد و البته تصویب نمیکند

حاج شیخ محمد حسن گروسی - مقدمه عرض میشود در امور ملتس الجبهه از باب رعایت دفع ضرر یا جلب منفعت ناچار رجوع باهل خبره میشود و بر طبق همین قاعده چونکه بعضی از مندرجات عقاید به روزنامه نوبهار از حیث صحت فساد ملتس بنظر آمده :

جمعی گفتند خارج از موضوع است

ناصر الاسلام - آقا ملاحظه حبشیات مجلس را بکنید

رئیس - بکنارید نطق خودشانرا تمام کنند ولی از دایره نزاکت خارج نشوند

حاج شیخ محمد حسن گروسی - مورد سؤال از جمعی از علماء مشهد مقدس گردید باز بعضی از نمایندگان اعتراض نموده و از مجلس خارج شدند

رئیس - بهمه شماها اخطار میکنم برگردید بجای خودتان بنشینید

حاج شیخ محمد حسن گروسی - و یک نسخه از نسخ سؤال واجوبه در آنخصوص ببداهتی رسیده و متیقن است که مطابق آن بلحاظ دیگران نیز رسیده باشد و بر سبیل تحقیق وقوع سؤال و اجوبه و از مسلمیاست و در بعضی از اجوبه کیفیت عقیده گردیده روزنامه نوبهار را نیز تصریح دارد قرائت آنرا مقننی نمیدانم و چون که هر امر غریب و عجیبی بر خلاف امور عادیه و متداوله در اندک زمانی اشتها بهم میرساند مندرجات در اجوبه نیز تقلیلی از زمان حدشاعر اقطاعی نموده است و بنا براین موافق نظامنامه انتخابیه تکلیف ردو یا قبول در اینموضوع معین است

حاج شیخ اسمعیل - مذاکره کفایت بنده پیشنهاد میکنم رأی گرفته شود

رئیس - چطور مذاکره کفایت باید دفاع کنند این که نمیشود هر کس حرف خودش را بزند آن وقت در موقع جراب بگویند مذاکره کفایت ایشان هر چه گفتند بنده حرف نزدم حالا هم باید جواب داده شود والا نمیشود بعضی نسبتها بیک نفر داده شود همین که میخواهد دفاع کند بگویند مذاکره کافی است

میرزا قاسم خان مغیر - در این موضوع بنده نمی توانم جواب مفصلی بمعرض بدهم زیرا وظیفه مغیر دفاع از رایورت شعبه است و بنده نمی توانم از آن حدود تخطی کنم و بموجب جرحیکه در رایورت نوشته شده جواب میدهم اگر بعضی چیزها در شعبه بود و مورد توجه واقع شده بود البته بنده جواب میدادم ولی چون این مطالب در شعبه مورد توجه نشده بنده معذورم بر طبق فرمایشات شما جواب بدهم

مدیرس - البته معلوم است که حفظ نزاکت در مجلس شورای ملی از الزم لوازم است ولیکن بعضی اشخاص هم در دوره های سابق در پارلمان تشریف نداشتند درست بوضع پارلمان بصیرت پیدا نکرده اند اینطور که بیش آمد سزاوار نبود رفتار کنند این هم خلاف نزاکت مجلس بود بخصوص خلاف رویه ایست که آقای رئیس در این مجلس دارند و نباید کسی خلاف این رویه رفتار

کند ولی جوابی که مغیر در مورد تمدد مسعودخان فرمودند میخوام عرض کنم ما هم در شعبه ششم بودیم مطالب هم مخفی نیست وقتی که حاکم خراسان مینویسد مذاکره باحاکم در جز محتاج باستمداد است اگر یک حاکمی بخواهد بگوید که یک کسی یاغیست باید چه بگوید البته میگوید استمداد لازم است تلگرافاتی که از اینجا بایالت خراسان می شود ایشان میگویند استمداد لازم است اما تصدیق بانخابات منوط بتصدیق انجمن نظار و تصدیق حکومتی کدر موقع انتخابات حاضر است نمیتوانیم بکنیم اگر انتخاباتی شود و انجمن نظار تصدیق نکند یا حکومت وقت قانونی نباشد شاهد بر صحت آن انتخابات چه چیز است این جوابی که آقای مغیر میدهند که یاغی بودن مسعود خان مشکوک بود نفهمیدم که یاغی بودن چگونه مشکوک میباشد بهر حال مطالب معلقه به این اعتبار نامه هیچ چیز مخفی نیست ولی باید بقدر لزوم در مجلس مذاکره و اینطور هم که نسبت به یک اعتبار نامه رفتار میشود بنده خوش وضعی نمی بینم .

میرزا قاسم خان - بنده علاوه بر دلائلیکه قبلاً عرض کردم نمیتوانم دلیل دیگری عرض کنم وواگذار میکنم بمجلس زیرا عرض کردم تا نتوانستیم تشخیص اقتیاد و تمدد مسعودخان را بدهیم و رجوع کردیم بمجلس ولی یک چیزیکه در رایورت اشعار شده که باید از نظر دقت بگذرد این است که حاکم جدید یعنی حاکمی که بعد از مسعود خان حکومت داشته اعتبار نامه را امضاء کرده است اگر دلیل صحت اعتبار نامه را امضای حکومت میدانند مصطفی میرزا که یک حاکم یاغی نبوده است یک حاکمی بوده است که بعد از مسعودخان در آنجا حکومت میکرد است و اعتبار نامه را امضا کرده است

رئیس - عده آقایان برای مذاکرات هم کافی نیست گمان می کنم چند دقیقه تنفس داده شود و بعد از تنفس اگر لازم باشد مذاکره شود

(در اینموقع تنفس داده شده و پس از ده دقیقه مجدداً مجلس تشکیل شد)

سردار سیدفیل - ایراداتیکه نسبت بانخابات آقای ملک الشعرا شد ۳ فتره بود و بنده یاد داشت کردم یکی از آن ایرادات را آقای مغیر جواب دادند دو فقره دیگر باقی مانده که بنده از آن مطالب بی اطلاع نبودم اولاً گفته شد که بایستی از طرف حکومت یعنی ایالت بحکام حکم بانخاب داده شود بنده عرض میکنم که هیچ جا اینطور نبوده است زیرا یک متحد المالی از طرف دولت بولایات فرستاده شده است و صورت آن متحد المالی کدر حقیقت امر بانخابات بهمه جا مستقیماً از طهران ارسال شد و هر کجا یک حاکم یا نایب الحکومه بوده است شروع بانخابات نموده سوم در باب تمدد مسعودخان مذاکره بنده عرض میکنم تمدد مسعودخان هیچ معلوم نیست بجهت این که وقتی که مسعود خان از طهران برای رفتن بمحل حکمرانی خودش حرکت کرد مخصوصاً از طرف وزارت داخله یک مقداری تفرقه باو دادند و تا کیدات لازمه هم باو کردند که زودتر انتخابات آنجا را تمام کند اگر هم فرضاً مسعودخان تمدد باشد ملک الشعرا را تنها اهالی در جز انتخاب نکرده اند سه ولایت مختلف او را

انتخاب کردند که منتها در تحت یک ایالت هستند در جز ، کلات ، سرخس که هر کدام یک حاکم علیجده داشته اند و صورت مجلس علیجده و در تمام این نقاط اکثریت با ملک الشعرا بوده از کجا معلوم است که اکثریت آراء ملک الشعرا از کلات و سرخس نبوده است و از در جز نبوده است اما یک ایراد دیگری که بایستی اظهار شود شد بنده مجبورم یک قدری در اینموضوع توضیح بدهم در آن اوان خود بنده در خراسان سمتی داشتم که بیشتر این امور با اطلاع بنده میرسید مستند این آقایان یک ورقه ژلاتینی است که اغلب مهر ندارد و بیشتر آنها را بنده شخصاً میشناسم و اگر هم لازم باشد بعضی اسناد از آنها در نزد بنده در دفتر ایالتی خراسان موجود است ملاحظه فرمایند و بدانند که این آقایان همه مردمان صحیح العمل درستی نبوده اند حتی دو مرتبه همین آقایان اسباب اغتشاش خراسان شدند که در دفعه اولی بنده با معقظاران خود موفق شدم و جلوگیری نمودم ولی در دفعه ثانوی اقداماتی کردند و شد آنچه شد اسنادی که در این باب هست و ممکن است تمام آقایان ملاحظه کنند مخصوصاً یک مقداری از آنها شاید بیش بنده باشد و با این ترتیب بواسطه این قبیل اوراق که نوشته می شود ممکن نیست یک نفر مسلمان را خارج از دین یا مرتد فرض کرد .

مدیرس - بنده سابق عرض کردم که بکنفر عده مخالف بواسطه تمدد حاکم وقت است و تصدیق حاکم بعد هم فائده ندارد بجهت اینکه تصدیق آنها کمی فائده دارد که ناظر در انتخابات است و حاکمیکه در وقت انتخابات نبوده است قانوناً تصدیقش فائده ندارد و لیکن بعد از فرمایشات نماینده معترم گمان میکنم مذاکرات کافی باشد و الا هر حرفی را باید اهل خبره اش بزند لهذا بنده پیشنهاد میکنم مذاکرات ختم شود .

رئیس - آقای مدرس پیشنهاد میکنند مذاکرات ختم شود آقایانیکه مذاکره را کافی میدانند و پیشنهاد ایشانرا تصویب مینمایند قیام کنند

اغلب نمایندگان قیام نمودند

رئیس - تصویب شد خاطر آقایان مسبوق است در موقعیکه اعتبار یک نامه رجوع بمجلس شده بود پیشنهاد شد رای مخفی گرفته شود آن پیشنهاد مجدداً قرائت و بعد رأی مخفی گرفته میشود

پیشنهاد مزبور بمضمون ذیل قرائت شد چون در رأی بقیام و قعود تکلیف امتناع کنندگان معلوم نیست و ممکن است در موضوع انتخابات نمایندگانیکه شب صحت آنرا رد یا برای مجلس ارجاع کرده باشند بعضی از نمایندگان امتناع نمایند اما اعضاء کنندگان ذیل در موضوع کسانیکه شب تقاضای رای مخفی مینمایم تا تکلیف قبول کنندگان و رد کنندگان و امتناع کنندگان همگی معلوم باشد آقا سید فاضل . سردار سید . دکتر حسینقلیخان آصف الممالک . میرزا قاسم خان تبریزی . حاج میرزا حسین کرمانشاهانی . مرات السلطان . مرید الاسلام . آقا سید حسین کزازی . وقار السلطنه . آقا شیخ یحیی ممثل الدوله . عماد السلطنه . مبین السلطنه

رئیس - پس بموجب این پیشهاد باید رأی مغنی بگرییم آقایانی که نمایندگی آقای ملک الشمرای را تصویب میکنند مهر سفید آقایانی که تصویب نمیکنند مهر سیاه خواهند داد .

(در اینموقع سه نفر از مشایخ استخراج آراء نموده و برقراری که ذیلامندرج است نتیجه حاصل گردید)

عده رأی دهندگان (۶۹) نفر مهر سفید علامت قبول (۴۴) عده مهر سیاه علامت رد (۲۵) عده .

رئیس - از (۶۹) نفر رأی دهندگان به اکثریت (۴۴) رأی تصویب شد رایورت شعبه اولی راجع بان انتخاب آقای حاج اعتبار السلطنه قرائت میشود

(رایورت مزبور بمضمون ذیل قرائت شد)

شعبه اولی در جلسات عیدیه باعتبار نامه آقای حاج اعتبار السلطنه نماینده بم رسیدگی نمود انتخاب بم صورت مجلس نداشته و در این باب مکرر از وزارت داخله درخواست شد که صورت مجلس انتخابات بم را بخواهند و بالاخره اخیراً تلگرافی از انجمن نظارت مرکزی کرمان رسیده در این تلگراف رؤس مسائل راجع بان انتخابات بم تصریح میشود و چون شعبه از رسیدن صورت مجلس مایوس بود به تلگراف انجمن نظارت انتخابات کرمان فتاعت نمود

مطابق تلگراف مزبور در اساس انتخابات بم مخالفتی با قانون انتخابات دیده نمیشود خلاصه وقایع انتخابات بم از این قرار است دفعه اولی که در بم انتخابات بعمل آمده است اکثریت با آقای ناظمالتجار بوده است ولی گویا بواسطه پاره ای شکایات واصله ایالت کرمان حکم تجدید انتخابات بم مینماید و برای صحت جریان انتخابات بم مأمور مخصوص نیز از کرمان فرستاده میشود در دفعه ثانیه هم اکثریت بناظمالتجار تعلق میگیرد ولی چون انجمن نظارت هم مشارالیه را دارای تمام صفات و شرایط معینه برای منتخبین ندانسته است لهذا مشارالیه را رد و اعتبار نامه با آقای حاج اعتبار السلطنه که پس از ناظمالتجار واجد اکثریت بوده است داده است مخالفین انتخاب آقای حاج اعتبار السلطنه شکایات مفصلی سکرده تصدیق نمایندگی آقای ناظمالتجار را درخواست کرده اند عده دیگری اظهار موافقت با آقای حاج اعتبار السلطنه نموده اند برای کشف حقیقت شعبه لازم دانست که از طرف وزارت داخله بمضی تحقیقات معلی بعمل آید نتیجه تحقیقات این شد که انجمن نظارت کرمان صحت انتخاب آقای ناظمالتجار را تصدیق و بر عکس انجمن نظارت بم محرومیت مشارالیه را تکرار و تأکید نموده است نظر باینکه مطابق قانون انتخابات مسؤول صحت انتخابات حکومت محل و انجمن نظارت محل است نتیجه رأی شعبه اولی این شد که بر حسب تصدیق حکومت و انجمن نظارت انتخابات نمایندگی آقای حاج اعتبار السلطنه محکوم بصحت است .

رئیس - پس میماند برای جلسه دیگر رایورت راجع باعتبار نامه آقای میرزا عیسی خان قرائت می شود

حاج عز الممالک - رایورت شعبه چهارم راجع باعتبار نامه آقای میرزا عیسی خان را در جلسه قبل خواندم طبع و توزیع هم شده است و آقایان مسبق هستند ولی بمناسبت این که یکی دو نفر از نمایندگان نظریاتی داشتند و میخواستند بدوسبه آن مراجعه کنند و اخیراً بعضی مراسلات هم رسیده بود بنده که مخبر شعبه هستم تصور میکنم بهتر این است يك جلسه دیگر هم شعبه منمقد و مجدداً باین اعتبار نامه رسیدگی شود این است بنده تقاضا میکنم که این رایورت شعبه عودت داده شود تا شعبه نظریات خود را تمام نموده به مجلس تقدیم نماید .

رئیس - آقایانیکه تصویب میکنند بماندر برای جلسه دیگر قیام نمایند .

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد رایورت راجع باعتبار نامه مدحت السلطنه قرائت میشود .

(بمضمون ذیل قرائت شد)

روز شنبه در جمادی الثانیه ۳ ساعت قبل از غروب شعبه پنجم در تحت ریاست آقای آقا شیخ بعضی نماینده محترم کرمان منمقد و بعد از دو جلسه که در باب نمایندگی آقای میرزا عبدالله خان مدحت السلطنه مذاکره بود مجدداً مطرح گردید در جلسه قبل که باعتبار نامه آقای مذکور رسیدگی شد هر چند رفته از عموم هیئت نظار عباسی خطاب بخود آقای مدحت السلطنه بود که در آنموقع در بندر (لنگه) بودند و خواهش کرده بودند که ایشان قبول نمایندگی را بکنند تا یکدرجه صحت انتخاب ایشان را میرورانید ولی چون صورت مجلس همراه نبود این بود که از وزارت جلیله داخله مطابق قانون درخواست شد که صورت مجلس انتخابات بندر عباس را بهر وسیله هست بخواهند در چهارم حمل تلگرافی بتوسط آقای مدحت السلطنه از حکومت بنادر بوزارت داخله رسیده بود که ترتیب توضیح اوراق ترفه در عباسی و میناب و فرك و طارم و فرستادن نماینده برای انجمن نظار جزء و عده اوران را اظهار کرده بود و قید کرده بود که از حوزه انتخابات هیچ شکایتی هم نرسیده است ولی چون تلگراف مزبور حاوی مدت اعلان وزمان دادن ترفه و ایام قبول آن و روزهای استخراج نبود شعبه لازم دید که مجدداً از وزارت داخله این مسئله را استفسار کند این بود که تلگراف حکومت بنادر مورخه ۲۵ حمل خطاب بمقام منبع وزارت داخله واصل و سؤالات دوازده گانه را که بامضای انجمن نظار گرفته بودند مفصل و مشروح تلگرافاً اظهار کرده بود با دقت در موارد دوازده گانه این تلگراف بر حاضرین شعبه پنجم محقق شد که انتخاب آقای مدحت السلطنه از روی صحت و درستی و بمعل عموم و موافق قانون انتخابات بوده است و ظاهر آنچه چگونه ایرادی ندارد و هیچ شکایتی هم نرسیده بود فقط عریضه از شیراز بدون امضاء رسیده و از انتخاب ایشان شکایت کرده بود که سن ایشان مقتضی نبوده و سواد فارسی کامل ندارد با اینکه شکایت از

(عده کثیری قیام نمودند)

انتخاب هر محلی فقط کسانی میتوانند بکنند که در آن محل حق انتخاب داشته اند و این عریضه از شیراز بدون امضاء و مجهول بود مزیداً با اطلاع شعبه در این باب رسیدگی کامل کرده محقق شد که هیچ کدام از این ایرادها برایشان وارد نیست بنابراین شعبه پنجم با اکثریت ۸ رأی از ۹ رأی حاضرین انتخاب آقای مدحت السلطنه را که با اکثریت ۵۱۸ رأی از جمله ۶۰ رأی انتخاب کنندگان انتخاب شده بودند تصدیق مینماید

رئیس - راجع بان انتخاب بندر عباس مخالفی هست یا نیست؟ (مخالفی نشد) مخالفی نیست رأی میگیریم آقایانی که نمایندگی ایشان را تصدیق می کنند قیام نمایند

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد دیگر چیزی در دستور نیست جلسه آتی به روز ۵ شنبه ۳ ساعت بغروب مانده و دستور قانون تشکیلات مالیه است قبل از اینکه آقایان تشریف ببرند بکنفر بمضویت که بمسئول قوانین مالیه بجای آقای آقا شیخ بعضی که استعفا داده اند معین نمایند

(مجلس نیم ساعت قبل از غروب ختم شد)

جلسه ۲۵

صورت مشروح مجلس روز پنجشنبه ۷ شهر جمادی الثانیه ۱۳۲۳

مجلس تقریباً دو ساعت ونیم قبل از غروب در تحت ریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل و صورت جلسه قبل قرائت شد

فائین بدون اجازه - آقایان حاج امام جمعه حاج شیخ اسمعیل - آقای حاج میرزا شمس الدین

رئیس - در صورت مجلس مخالفی هست یا نیست؟ (مخالفتی نشد) ملاحظاتی نیست صورت مجلس تصویب شد قبل از آنکه داخل بشویم در مواد راجع بقانون تشکیلات مالیه دوفقره اعتبار نامه هست که در جلسه گذشته رأی داده شد امروز مذاکره شود یکی راجع با آقای حاج اعتبار السلطنه و دیگری راجع با آقای میرزا عیسی خان - آقای سردار معظم رایورت را قرائت میفرمائید؟

سردار معظم - در جلسه قبل خوانده شد

رئیس - آقای موبدالاسلام مخالفید؟

موبدالاسلام - بلی مخالفم

رئیس - پس میماند برای جلسه دیگر

سلیمان میرزا - گمان میکنم دیروز

پیشنهاد شد که رایورت آقای میرزا عیسی خان برگردد بشعبه و در مجلس هم همین طور رأی داده نشد که در جلسه امروز جزء دستور باشد و شعبه هم هنوز منمقد نشده است

رئیس - پس خوب است شعبه زودتر منمقد شود و برای جلسه دیگر رایورت خود را حاضر کنند و بمجلس بدهند

حالا شروع میکنیم بمذاکره قانون تشکیلات مالیه مذاکره در کلیات است آقای مدرس در کلیات مخالف هستید؟

مدرس - بلی

رئیس - بفرمائید

مدرس - در دوره سابقه يك قانونی از مجلس